

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gaál Szabolcs és dr. Dantesz Péter ügyvédek által képviselt felperesnek, a Marinné dr. Nyéki Ildikó ügyvéd által képviselt I-V. rendű alperesek ellen, ügyvédi megbízási szerződés teljesítése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. november 27. napján meghozott, 8.P.25.082/2008/22. számú ítélete ellen, a I-V. rendű alperesek részéről 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes ügyvédi iroda 2005. február 7-én ügyvédi megbízási szerződést kötött az alperesek tulajdonában, illetve használatában álló ingatlant érintő kisajátítással kapcsolatos jogi képviseleti tevékenység ellátására. A felek a felperes díjazásában úgy állapodtak meg, hogy a kisajátítást kérő által felajánlott kártalanítást meghaladó összeg 10 %-át és ennek általános forgalmi adóját kötelesek az alperesek a felperes részére megfizetni. 2005 április 12-én a felperes és az I. rendű alperes megbízási szerződést kötött, mely alapján a felperesnek a Pp. 362. § szerinti nem peres ellátásban kellett képviseleti tevékenységet ellátnia 20.000 Ft + áfa óradíj ellenében. Utóbb a szerződésüket akként módosították, hogy amennyiben az I. rendű alperesnél visszatérített adó, késedelmi kamat vagy kártérítés formájában vagyonnövekedés jelentkezik, ennek 10 %-a + áfa megbízási díjat köteles a felperesnek megfizetni. Ebbe azonban az addig megfizetett óradíjat beszámítják. Az alperesek a kisajátítási ügyben többletkártalanításban részesültek, míg a másik ügyben az I. rendű alperes részére adó-visszatérítésre került sor. A II. rendű alperes, pertársai képviseletében is, az ügyvédi megbízási szerződéseket 2006. április 6-án, illetve 12-én felmondta. Az adóhatósággal folyamatban volt eljárásban

a fellebbezési határidő 2006. április 22-én járt le, a megbízási szerződés megszűnésére figyelemmel a felperes a fellebbezést már nem nyújtotta be.

A felperes keresetében a megbízási szerződések alapján részére járó ügyvédi munkadíj és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Az alperesek az ellenkérelmükben azért kérték a kereset elutasítását, mert álláspontjuk szerint a szerződések érvénytelenek. Viszontkeresetet terjesztettek elő a megbízási szerződések érvénytelenségének megállapítása iránt, míg az I. rendű alperes viszontkeresetében kártérítés megfizetésére kérte kötelezni a felperest. A szerződés érvénytelenségét elsősorban jogszabályba ütközésre, másodsorban jóerkölcsbe ütközésre alapították. Az I. rendű alperes kárigényét a felperesnek a telekadó ügyben elkövetett mulasztásaira alapozta.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott ítéletével arra kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 6.227.100 Ft-ot és ennek kamatait, továbbá az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 407.800 Ft-ot és ennek kamatát. Kimondta, hogy az esetben, ha az I. rendű alperes az utóbbi rendelkezésnek nem tesz eleget, és a követelés a vagyonából sem hajtható be, a II-V. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek a teljesítésre. A viszontkeresetet elutasította, az alpereseket perköltség megfizetésére kötelezte. Ítéletét a következőkkel indokolta: Az ügyvédi megbízási szerződésen kívül tényvázlat nem került felvételre. Csupán a II. rendű alperes állította, további pertársai e tekintetben nem tudtak nyilatkozni, hogy a felperes téves tájékoztatást adott nekik arra vonatkozóan, hogy a megbízási szerződésben meghatározott ügyvédi megbízási díj a kisajátítási eljárásban áthárítható a kisajátítást kérőre. A téves tájékoztatás tekintetében az alperesek nem tudták bizonyítani állításukat. Arra vonatkozóan pedig semmilyen adat sincs, hogy az alperesek szerződéskötési szándékát befolyásolta volna egy esetleges ilyen tartalmú téves tájékoztatás. A felperesnek a fellebbezési eljárásban tett, alperesek által nem vitatott előadása alapján megállapította, hogy a kisajátítási többletkártalanítási részösszeg, valamint az adó-visszatérítés az alperesek számláján a szerződés felmondását megelőzően jóváírásra került. Mivel az adó-visszatérítés iránti perújítási ügyben az elsőfokú bíróság a jogerős közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte, a fellebbezési lehetőségről történő tájékoztatás elmaradásának nem volt jelentősége, erre hivatkozással az alperesek a díj megfizetését nem tagadhatják meg, annak csökkentését nem kérhetik. A felperest az 1998. évi XI. törvény (Ütv.) 9. § (1)-(2) bekezdése alapján megbízási díj illette, amelyet a felek szabadon állapíthattak meg. A felperes a keresetében a megbízási szerződések 4. pontjában írtaknak megfelelően, helyesen számította ki díj igényét, ezért az első szerződés tekintetében az alpereseket, a második szerződés tekintetében az I. rendű alperest a rendelkező részben írt díjfizetési kötelezettség terheli. Az I. rendű alperesnek a követelés esedékességekor tagjai voltak a II-V. rendű alperesek, ezért a 2006. évi IV. törvény 9. § (1) bekezdés alapján őket mögöttes felelősség terheli. Az alperesek viszontkeresete a jogszabályba ütközés tekintetében azért volt alaptalan, mert a Ptk. 314. § (2) bekezdés első fordulata szerint ugyan nem zárható ki a szerződésszegésért való felelősség, azonban a felperes nem követett el

szerződésszegést, csupán az alperesek utólag nem tudják elfogadni azt a kikötést, mely szerint az eltérő jogértelmezés következményeiért nem vállal felelősséget a felperes. Az alperesek minden további tényelőadás, az ezt alátámasztó okok megjelölése nélkül állították a szerződés jóerkölcsbe ütközését, ezért hivatkozásuk nem volt megalapozott. Az I. rendű alperes telekadó üggyel kapcsolatos kártérítési igénye nem volt megalapozott, mivel nem bizonyította a kárának bekövetkezését, a felperes jogellenes magatartását, valamint ezek közötti okozati összefüggést sem.

Az ítélet megváltoztatása, a kereset elutasítása és viszontkeresetük teljesítése iránt az alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Azért támadták az elsőfokú bíróság döntését, mert a szerződések érvénytelenségét figyelmen kívül hagyva, ügyvédi megbízási díj megfizetésére kötelezte őket. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítással összefüggésben nem tett eleget maradéktalanul a hatályon kívül helyező végzésben előírt tájékoztatási kötelezettségének. Kiemelték, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte hátrányukra az ügyvédi díj kisajátítási eljárásban történő áthárítási lehetőségére vonatkozó tájékoztatás tartalmának bizonyíthatatlanságát. Megalapozatlannak minősítették az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint nem volt peradat arra, hogy szerződéskötési szándékukat befolyásolta az ügyvédi díj áthárításával kapcsolatos tájékoztatás. Hangsúlyozták, hogy mivel a szerződés érvénytelen, a felperes részére ügyvédi díjat nem kötelesek fizetni. Előadták, hogy a kisajátítási kártalanítás növekedése nem a felperes eljárásának eredménye. A kárfelelősséget kizáró szerződési rendelkezés tekintetében változatlanul elsődlegesen jogszabályba, másodlagosan jóerkölcsbe ütközésre hivatkozással kérték viszontkeresetük teljesítését. Az I. rendű alperes a kártérítési viszontkeresete körében állította, hogy a felperes mulasztása a fellebbezés lehetőségétől fosztotta meg, s ezáltal elesett a perköltségtől és a perújítási eljárást megelőző eljárás költségeitől. Sérelmezte annak megállapítását, hogy a viszontkereset összecszerűsége nem nyomon követhető. Előadta, hogy kára azzal van okozati összefüggésben, hogy a felperes szakszerűtlenül terjesztette elő a perújítási kérelmet. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítés tényállását meg sem kísérelte felderíteni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányul.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az irányadó jogszabályok helyes alkalmazásával hozta meg érdemi döntését is.

Az alperesek az ügyvédi megbízási díj megfizetésére irányuló keresettel szemben a megbízási szerződés érvénytelenségére, a kárfelelősséget korlátozó kikötés semmisségére, valamint a megbízási díj átháríthatóságával kapcsolatos tévedésükre hivatkoztak. Az Ütv. 10. § (1) bekezdése értelmében az ügyvéd kártérítési felelősségére a Ptk. rendelkezései irányadók. A megbízási szerződés megszegéséből eredő károk megtérítésére a Ptk. 318. § (1) bekezdése folytán a 339. § (1) bekezdése alkalmazandó. E szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz,

köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az ügyvéd és a hatóság jogértelmezésének eltérése a felróhatóság körébe nem vonható körülmény, ezért az ebben a tekintetben a kártérítési felelősséget kizáró ügyleti megállapodás nem ütközött jogszabályba.

Tévesen sérelmezték az alperesek a fellebbezésükben, miszerint az elsőfokú bíróság tévesen telepítette a bizonyítási terhet az alperesekre. Az Ütv. 23. § (2) bekezdése alapján a megbízás írásba foglalásának elmaradása esetében a megbízás tartalmának bizonyítása a megbízottat terheli. Nem vitásan írásbeli alakban jöttek létre a felperes és az alperesek közötti megbízási szerződések, ezáltal a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alpereseket terhelte annak bizonyítása, miszerint a felperes a megbízási díj átháríthatóságával kapcsolatban téves tájékoztatást adott, de legalábbis az ezzel kapcsolatos tévedésüket felismerhette. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen állapította meg, hogy a téves tájékoztatás ténye nem nyert bizonyítást. A kikötésnek a jóerkölcsbe ütközése sem állapítható meg. Ugyanakkor arra sem áll rendelkezésre peradat, hogy a felperes felismerhette, miszerint az alperesek abban a téves feltevésben kötik meg a megbízási szerződést, miszerint a megállapodás szerinti megbízási díjat a kisajátítási eljárásban a kisajátítást kérőre átháríthatják. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül foglalt állást a Ptk. 200. § (2) bekezdésén, illetve 210. §-on alapuló érvénytelenség tekintetében.

Alaptalanul hivatkoztak az alperesek a fellebbezésükben arra, hogy mivel az eljárásban beszerzett szakértői vélemények közigazgatási hatóság általi figyelembevételre és nem a felperes tevékenysége eredményezte a többlet kártalanítást, ezáltal abban az esetben is ugyanolyan mértékű kisajátítási kártalanításhoz jutottak volna, ha az eljárásban semmilyen tevékenységet sem fejt ki. Maguk az alperesek sem állították, hogy a kisajátítási eljárás során a felperes ne fejtett volna ki tevékenységet. Azt sem állították, hogy a felperes tevékenységének eredményeként az eredetileg felajánlott 35.903.000 Ft kártalanításnál nem jutottak magasabb kisajátítási kártalanításhoz. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a felperest a díjmegállapodásra figyelemmel megilleti a sikerdíj, ezért jogszabálysértés nélkül kötelezte annak megfizetésére az alpereseket.

Az I. rendű alperes kárigényét arra alapozta, hogy a felperes mulasztása miatt a jogorvoslat lehetőségétől esett el, és ezáltal kár érte. Egységesen kialakulnak tekinthető a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy a perbelihez hasonló ügyvédi mulasztás azért nem alapozza meg az ügyvéd kártérítési kötelezettségét, mert csupán feltételezés, hogy az elmulasztott jogorvoslati kérelem sikerre vezetett volna elbírálása esetén.

Az I. rendű alperes a fellebbezése kiegészítésében új tényként adta elő, hogy a felperes a perújítási kérelem szakszerűtlen előterjesztésével okozta kárát. A Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében ennek az új ténynek az előadására a fellebbezési

eljárásban már nem volt lehetőség, ezért ezt az előadást figyelmen kívül hagyta a másodfokú bíróság.

Minderre figyelemmel szükségtelen volt az összegszerűség tisztázása, és az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a kártérítésre irányuló viszontkeresetet.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése nem vezetett sikerre, ezáltal a felmerült kiadásait maguk kötelesek viselni, figyelemmel arra, hogy a felperesnek a fellebbezési eljárásban igazolható költsége nem merült fel, az ítéltáblának erről nem kellett rendelkeznie.

, 2010. május 14.

Dr. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke Dr. Németh László s. k. előadó bíró Dr. Szücs József s. k. bíró